

Miljö - och ekonomigruppen Förslag till arbetsprogram och budget 2006

1. Sammanfattning av arbetsprogrammet

Miljö- och ekonomigruppens huvudmål är att bidra till skapandet av en ekonomisk utveckling som bygger på hållbara produktions- och konsumtionsmönster där miljöbelastning och ekonomisk tillväxt inte kopplas samman. Gruppen skall genom att utvärdera och analysera erfarenheter av ekonomiska styrmedel sträva efter att medverka till underlag för beslutsfattande på området. Gruppen arbetar med bl.a. miljöekonomiska analyser, och strävar i sitt arbete efter att sprida information och analyser om centrala miljöekonomiska utmaningar i de nordiska länderna, i närområdena och internationellt (omfattar EU). Miljö- och ekonomigruppens planerar att under år 2006 ha fyra pågående projekt:

Nya projekt

- *Utvecklandet av en nordisk databas för värderingsstudier.* Användandet av cost-benefitanalys (CBA) inom miljöområdet är internationellt eftersatt, såväl inom de nordiska länderna såsom övriga omvärlden. Det finns dock en ökande politisk insikt om vikten av att inkludera ekonomiskt tänkande även för dessa frågor. En webbaserad sammanställning av tidigare genomförda värderingsstudier kan utgöra grunden för ett kostnadseffektivt sätt att genomföra en CBA, ofta kan det rent av vara den enda möjligheten. Den första delen av uppdraget är att sammanställa en webbaserad databas över genomförda nordiska värderingsstudier för skogs-, naturprojekt mm. Varje studie skall beskrivas med ett antal variabler, där de som idag används i EVRI (en databas för miljövärderingsstudier i USA/Canada) bör ingå. Därmed möjliggörs ett framtida inkluderande av den nordiska databasen till EVRI.

Följande projekt har påbörjat under tidigare år och kommer att slutföras under år 2006:

- Projektet *"Användning av ekonomiska styrmedel i miljöpolitiken i de nordiska och baltiska länderna för åren 2001-2005"* färdigställs i början av år 2006, och arbetsgruppen kommer att arbeta för att projektets resultat kommer till kännedom både nationellt och i de baltiska länderna. Detta projekt kan vara ett bidrag till det arbete som pågår i OECD, när det t.ex. gäller samlandet av datamaterial av ekonomiska styrmedel i olika länder. Även specialkapitlet som är en analys av möjligheter och hinder vid användning av ekonomiska styrmedel i de nordiska länderna kan vara ett bidrag till OECD arbete. Projektet är ett viktigt samarbetsprojekt med de baltiska länderna, och det kommer att läggas ner arbete på att informationsspridningen av projektet skall vara god. Projektet är en direkt implementering av kapitel 4.3, Miljöekonomi, i miljöhandlingsprogrammet.

2. Uppfyllelse av MHP´s mål, aktiviteter och förväntade resultat

För att uppfylla miljöhandlingsprogrammet 2005-2008 arbetar arbetsgruppen med följande projekt:

- *Ett förprojekt om makroanalys ekonomiska konsekvenser av miljöavtal/miljöinitiativ.* Förprojektet skulle genomföras som en litteraturstudie som skall ge en översikt över centrala makroanalyser under teman klimat – och långt transporterade luftföroreningar, under detta partikelföroreningar. Projektet är en implementering av miljöhandlingsprogrammets kapitel 1.2. om luftkvalitet. Genom den översikt av utförda arbeten vill man ge en överblick i problemställningen, metodutval och centrala resultat i de enskilda analyserna. Så långt det är möjligt skall de olika analyserna sammanställas för att ge en översikt över frågor som bör ingå i en makroekonomisk analys av miljöinitiativ. Resultaten bör sammanställas, så att man kan påvisa olikheter och likheter i metodval mm. Man bör identifiera områden som kan belysas i framtida analyser.
- Projektet *"Economic Instruments for Decoupling Environmental Pressure and Economic Growth"* kommer att avslutas när del II är klar, och i stället för att utföra del III kommer ett mindre förprojekt att utföras som en litteraturstudie om existerande arbeten och (makro) ekonomiska modeller i alla fem nordiska länder som kan användas för att belysa den historiska utvecklingen av några få centrala föroreningskomponenter under de senaste 15-20 åren. Detta i förhållande till de viktigaste bakgrunds- och förklaringsfaktorer som finns bakom utvecklingen av olika komponenterna och för de olika nordiska länderna. Denna förstudie är en implementering av kapitel 4.3. Miljöekonomi, i miljöhandlingsplanen 2005-2008.

3. Gruppens konkreta aktiviteter som skall presenteras för ÄK-M och MR-M (samt ÄK-F & MR-F)
Gruppen strävar efter att arbetet skall vara av så hög kvalitet att det skall kunna presenteras för ÄK-M och

MR-M, och likaså för finanssidans ämbetsmannakommitté och ministerråd. Man önskar dock fördela informationen till ministrarna/ämbetsmännen, så att man presenterar ett projekt på våren och ett på hösten.

- Man har planer på att om det är möjligt redan på våren 2006 kunna presentera den danska delen av projektet *"Economic Instruments for Decoupling Environmental Pressure and Economic Growth"* såväl på finansministrarnas möte, som för miljösektorn. I denna del av projektet genomförs en komparativ analys i de nordiska länderna av sammanhanget mellan val av klimatpolitiska påverkningssätt och utsläpp av CO₂ i några utvalda branscher.
- Alternativt presenteras rapporten om ekonomiska styrmedel i miljöpolitiken i de baltiska och nordiska länderna. Specialkapitlet i denna sjätte rapport analyserar möjligheter och hinder vid användning av ekonomiske styrmedel i de nordiska länderna. Utredningen skall bygga på och dra nytta av relevanta arbeten i andra instanser, inte minst inom OECD. Den första delen av rapporten omfattar förutom de nordiska även de baltiska länderna. Syftet med att även behandla de baltiska länderna i rapporten, är dels att beskriva även hur användningen av ekonomiska styrmedel sker i närområdet, och dels vill man ge de baltiska länderna en möjlighet att lära sig av de nordiska erfarenheter man har. Gruppen planerar att kunna presentera rapporten våren 2006.
- Under år 2006 kommer ÄK-M och ÄK-F att informeras om resultaten från projektet om vilken roll handeln med utsläppsrätter för växthusgaser har i relation till övriga instrument. Regleringen av koldioxidutsläpp har hittills i huvudsak baserat sig på beskattning av fossila bränslen. Utsläppshandeln representerar en ny typ av ekonomisk styrning som förefaller att få en växande betydelse inom miljöpolitiken. För de flesta nordiska länder är detta första gången ett dylikt ekonomiskt instrument tas i bruk i miljöpolitiken. Men eftersom en utsläppshandel där endast vissa sektorer ingår måste kompletteras med andra instrument för att Kyoto målen skall nås är det möjligt att signifikanta ekonomiska effekterna även uppstår i den del av ekonomin som inte deltar i utsläppshandeln. Projektet är en insats att uppfölja miljöhandlingsprogrammets kapitel 4.4., Reducering av utsläpp av klimatgaser.

4. Gruppens konkreta inspel till internationella förhandlingar

Gruppens projektuppföljning skall vara kopplade till det internationella miljösamarbetet. Man bör vid val av projekt om möjligt koordinera det med arbeten som pågår i EU och OECD. Speciellt projektet *"Economic instruments for decoupling environmental pressure and economic growth"* tog upp en problemställning som behandlats internationellt, bl.a. i EU och OECD. Även det nya klimatprojektet är kopplat till vad som händer i EU och OECD. Också projektet om ekonomiska styrmedel skall vid sidan av den konkreta kontakten med de baltiska länderna, bygga på och dra nytta av relevanta arbeten i andra instanser, inte minst inom OECD.

- Projektet *"Den tänkta rollen för handeln med utsläppsrätter för växthusgaser i relation till övriga instrument"* avslutas år 2005, men kommer att utgöra underlag för beredningen av fördelningsplanerna för nästa handelsperiod 2008-2012. Projektet genomförs i två delar. Den första delen är en jämförande studie av hur mycket av Kyoto åtagandena de olika nordiska länderna tänker sig åstadkomma med utsläppshandel och hur mycket man tänker genomföra med andra instrument på de sektorer som står utanför utsläppshandeln. Den andra delen av projektet kommer att jämföra förhållandet mellan utsläppshandel och andra styrmedel som energi- och CO₂-skatter, avtal med speciella branscher, system för gröna certifikat och andra energi- och miljöpolitiska styrmedel. Speciellt kommer projektet att analysera de förändringar som gjorts eller föreslagits i energirelaterade skatter och stöd. Mycket material finns redan tillgängligt för studien i form av nationell lagstiftning, fördelningsplaner, kommittébetänkanden samt utredningar. Men för att djupare analyser skall kunna göras bör även de underliggande ekonomiska analyserna som gjorts med ekonomiska modeller i de olika länderna analyseras och jämföras.

Många av gruppens medlemmar deltar i internationella sammanhang i möten och konferenser eller i arbetsgrupper. T.ex. i OECDs Ad Hoc Group on Sustainable Development og EUs ENVECO Group finns det medlemmar från miljö- och ekonomigruppen. Internationellt fungerar dessa tidigare nämnda grupper som ett möjligt forum att sprida och få kunskap och information som miljö- och ekonomigruppen kan ha användning för.

5. Informationsverksamhet

Miljö- och ekonomigruppen kommer att ytterligare sträva efter en bättre informationsspridning av sitt arbete i enlighet med informationsstrategin för det nordiska samarbetet för 2002-2004.

Gruppen kommer i sitt arbete att lägga vikt vid att man hela tiden informerar internt och vid behov externt

om projekt och dess framåtskridande. Redan i formuleringen av offertbrev skall informationsinsatsen poängteras. Man skall sträva efter att öka användningen av pressmeddelanden för att även via media öka informationen.

Gruppens webb- sida skall utvecklas och uppdateras av sekreteraren. På webb- sida skall information ges om projekt, både färdiga och pågående. Sidan skall ge lättillgänglig information om gruppens arbete till både medlemmarna själva, departementen, NMR: s tjänstemän, samt till utomstående personer. Man vill gärna även med sin information nå frivilligorganisationer. Arbetsgruppen skall börja använda sig av den projektdatabas som utvecklats för sekretariatet, där framförallt resultaten av projekten beskrivs. Kontakt skall tas med NMR: s samarbetskontor i de baltiska länderna för att sprida information om projektet om ekonomiska styrmedel i Norden och Baltikum.

6. Samarbete med andra grupper och sektorer

Miljö- och ekonomigruppens tvärsektoriella karaktär medför att man strävar efter att samarbeta med andra arbetsgrupper. På så sätt skulle gruppens miljöekonomiska kunskande även kunna utnyttjas i andra arbetsgruppers arbeten.

- *Economic instruments for decoupling environmental pressure and economic growth* . Klimatgruppen har bidragit med 50 000 DKK. Både klimatgruppen och miljöövervakings- och datagruppen är representerade i projektets referensgrupp. Klimatgruppens närvaro i referensgruppen är viktig med tanke på de den ämneskunskap de besitter. Miljöövervakings- och datagruppen förväntas bidra med sin specialkunskap på dataområdet.
- Arbetsgruppen ställer sig positiv till ett samarbete med projektet med NMRIPP arbetsgruppen och PA-gruppen om *gröna marknader och renare teknologi*. Främst skall gruppen bidra med miljöekonomisk kunskapsöverföring. Detta projekt är en implementering av kapitel 4.2. i miljöhandlingsplanen.

7. Projektkatalog

Det hänvisas till den projektkatalogen som finns på gruppens hemsida. Projekten beskrivs med följande information:

- Projektets namn
- Kontaktpersoner
- Tidsfölopp
- Deltagande land
- Arbetsgrupp
- Projektgrupp
- Koppling till det nordiska miljöhandlingsprogrammet, mål och förväntade resultat
- Koppling till strategin för hållbar utveckling
- Kort beskrivning
- Förslag till distribution (Formidlingsförslag)
- Samarbetsrelationer, andra arbetsgrupper och sektorer
- Sökord

8. Gruppens sammansättning

Miljö- och ekonomigruppen har en tvärsektoriell sammansättning med en medlem från både miljö- och finanssektorn från varje land. Gruppens medlemmar bidrar till att ett konkret samarbete är möjligt att idka på ämbetsmannanivå, både inom miljö- och finansfrågor, likaså tvärsektoriellt. Medlemmarna förmedlar nationella synpunkter som är viktiga i gruppens arbete, och genom medlemmarnas aktiva arbete förankras även rapporterna och övrigt arbete nationellt. De flesta pågående projekt har referensgrupper som övervakar sakinnehållet i projekten.

Miljö- och ekonomigruppen mandat finns på gruppens hemsida (<http://www.norden.org/miljoe/Miljo-okonomi/mandat/sk/index.asp>), likaså medlemmarna (<http://www.norden.org/miljoe/Miljo-okonomi/medlemmer/sk/index.asp>). Miljö- och ekonomigruppen är rådgivande i förhållande till ämbetsmannakommittéerna för miljö och för finans, vilka godkänner gruppens arbetsprogram, budget och projektförslag.

9. Budget för arbetsprogrammet

Nedan presenteras miljö- och ekonomigruppens budgetförslag för år 2006, *totalt 787 500 DKK*. Såsom under tidigare år söks det budgetmedel från båda miljö- och finanssektorn, dvs. 495 000 DKK/sektor.

Projektet "Economic Instruments for Decoupling Environmental Pressure and Economic Growth" kommer att avslutas, trots att hela projektet inte är utfört. Arbetsgruppen har dock erhållit delar av projektet som står i samklang med projektbeskrivningen, men man valde att inte skriva den tredje och sista delen av projektet. I stället föreslås i arbetsprogrammet att en litteraturstudie görs (se ovan) för en del av erhållna medel. Resten kommer att betalas tillbaka till NMR:s sekretariat.

För sekretariatverksamheten har finanssektorn hösten 2005 beviljat 162 500 DKK för år 2006.

Schema 1: Översikt över ansökta budgetmedel för år 2006 fördelat på beviljningsmyndighet

Beviljningsmyndighet	DKK	Anmärkning
NMRS miljö	393 750	
NMRS sektor, ekonomi	393 750	
Överförda fria medel från år 2005	120 000	Överfört från 2004 och uppskattat 2005. I denna summa ingår sekretariatets "övrigt" -post, där bl.a. eventuella översättningar finns. Likaså broschyren för biologiskt mångfald skall betalas ur denna post (försenad)
Summa (medel till verksamhet 2006)	787 500 + 120 000	

Schema 2, se nästa sida.

Schema 3: Översikt över sekretariatmedel för år 2006

Användning av medel	DKK	Anmärkning
Lön	170 000	
Resor	40 000	
Administration	50 000	
Övrigt	65 000	
Totalt	325 000	

Schema 2: Översikt över budgeterade medel och aktiviteter/projekt för år 2006

1. Aktiviteter/projekt	2. Överförda kontrakt- bundna medel från tidigare år	3. Budgeterade medel för år 2006	4. Arbetsgruppernas planerade beviljning för år 2007	5. Anmärkning
Sekretariatmedel	-	325 000	325 000	
"Economic Instruments for Decoupling Environmental Pressure and Economic Growth "- fortsättning	715 500	-	-	Projektets sammanlagda budget är 1 662 000 DKK. Projektet är i två delar och utförs av Økonomisk institutt, Universitetet i Island (UiI) (1 200 000 DKK) och professor Mikael Skou Andersen, Danmarks Miljøundersøgelser (462 000 DKK). För den isländska delen är icke utbetalade medel 600 000 DKK, för den danska delen har inte sluträkning ännu sänts (115 500 DKK). Den isländska delen av projektet förkortas och en litteraturstudie utförs i stället för den tredje och sista delen av projektet (uppskattade kostnader; 100-200 000 DKK). Resterande projektmedel kommer att betalas tillbaka till NMRS.
"Economic Instruments for Decoupling Environmental Pressure and Economic Growth "- evaluering	30 000	-	-	Evalueringen kommer att utföras.
"Ekonomiska styrmedel i styrmedel i de baltiska och nordiska länderna "- fortsättning	375 000	22 500	-	Projektet skall vara klart i mars 2006, en utbetalning på 200 000 DKK gjord februari 2005. Alla reserverade medel kommer till bruk.
"Ekonomiska styrmedel i de baltiska och nordiska länderna "- evaluering	-	20 000	-	
"Den tänkta rollen för handeln med utsläppsrätter för växthusgaser i relation till övriga instrument "- evaluering	600 000	20 000		Ingen utbetalning har ännu skett för projektet, projektet skall vara klart inom år 2005. Alla reserverade medel kommer till bruk.
Utvecklandet av en nordisk värderingsdatabas	-	300 000	100 000	
Ett förprojekt om makroanalys ekonomiska konsekvenser av miljöavtal/miljöinitiativ	-	100 000		
Två nya projekt för 2007	-		550 000 DKK	
Fria medel	120 000			Se ovan schema 1
Summa	Totalt 835 530 DKK	Totalt 787 500 DKK (samma summa som schema 1)	Totalt 975 000 DKK	75 % Norden 10 % EU 15 % Närområdet